

Čís. 2738.

Ustanovení §§ 187 a 188 b) tr. zák. jsou ustanovení výjimečná a dlužno je proto vykládati přísně. Beztrestnost jest závislá na skutečné náhradě škody; poskytnutí zástavy má význam podružný, sloužíc jen k zabezpečení narovnání.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1927, Zm I 743/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 30. října 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II c) tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se číselně důvodů zmatečnosti čís. 9 a), 9 b) a 10 Šu 281 tr. ř., v pravdě však jen čís. 9 b). Uplatňuje, že nalézací soud měl obžalovanému přiznati beztrestnost pro účinnou lítost ve smyslu Šu 187 tr. zák., ježto obžalovaný učinil s poškozeným narovnání, že mu škodu do dvou měsíců nahradí, a dal mu jako jistotu pojistku na dožití vídeňské pojišťovny U., znějící na 5.000 Kč, kteroužto bezpečnou zástavou bylo prý plně vyhověno podmínkám Šu 187 tr. zák. Stížnost je bezdůvodná. Přehlíží, že nalézací soud nepovažuje danou jistotu za bezpečnou, naopak právem ji pokládá za nedostatečnou, poněvadž splatnost pojistky má nastati teprve za 12 až 13 roků to za předpokladu, že budou řádně placeny premie pojišťovací. Přehlíží dále, že podle rozsudkového zjištění dal obžalovaný pojistku jako záruku z toho důvodu, že dostojí svému slibu, že škodu krádeží způsobenou do čtrnácti dnů nahradí, že však slibu toho nedodržel. Nehledíc k tomu neuvědomuje si zmateční stížnost, že ona zástava, i kdyby byla bezpečnou, nevyhovovala by podmínkám Šu 187 a 188 b) tr. zák. Ustanovení ta jsou ustanovení výjimečná a dlužno je proto vykládati přísně. Vyslovují, že krádež přestává býti trestnou teprve tehdy, když pachatel s účinné lítosti, dříve než soud nebo jiná vrchnost o jeho zavinění zví, nahradí veškerou škodu z jeho činu vzešlou. Dle jasného doslovu zákona je proto beztrestnost krádeže závislá na skutečné náhradě škody, takže náhrada škody je tu pojímána jakožto znak objektivní. Předpokládá se proto, že škoda byla skutečně odčiněna vrácením věci (ukradené nebo zpronevěřené) nebo, není-li to možno, poskytnutím rovnocenné náhrady v penězích anebo jiných věcech. V souzeném případě byly odcizeny peníze a obžalovaný po dvakráte slíbil, že nahradí poškozenému škodu 1.870 Kč do čtrnácti dnů. Šlo tu o narovnání ve smyslu Šu 188 b) tr. zák., podle něhož se obžalovaný zavázal, že dá poškozenému v určité době náhradu. Tohoto narovnání nedodržel však obžalovaný po dvakráte a byl pak poškozeným udán, takže tím pominuly účinky účinné lítosti. Stížnost je proto na omylu, pokud v dání zástavy spatřuje již konečnou náhradu škody, kdežto těžisko spočívá v závazku stěžovatele, že nahradí určitý peníz v určité lhůtě. Poskytnutí zástavy má význam jen podružný, sloužící jen k zabezpečení narovnání (sb. n. s. č. 1789, 2014). O náhradě též proto nelze mluvit, že nejde o náhradu, která jest rovnocennou náhradě, poskytnuté v penězích, naopak jest to náhrada nejisté ceny a splatnosti.

a tudíž náhrada patrně nedostatečná a v důsledku toho zákonu nevyhovující.

Čís. 2739.

Nejde o zmatek čís. 3 § 281 tr. ř., bylo-li konáno hlavní přelíčení v nepřítomnosti obžalovaného, ač bylo jeho přítomnosti k náležitému objasnění věci třeba (§ 427 odstavec druhý tr. ř.).

I přestupek podvodu jest deliktem dolosným; i jeho skutková podstata vyžaduje náležitosti § 197 tr. zák.; od zločinu podvodu rozlišují se podvody, jež dlužno pokládati za přestupky, pouze tím, že nevykazují okolností, uvedených v §§ 199, 200, 201 tr. zák. a dodávajících činu ráz zločinu (§§ 205, 461 tr. zák.); § 461 tr. zák. obsahuje jen trestní sazbu, nikoliv samostatnou skutkovou podstatu, odchylnou od § 197 tr. zák.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1927, Zm I 761/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 11. listopadu 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti čís. 3 §u 281 tr. ř. v souvislosti s §em 427 tr. ř. Leč neprávem se dovolává tohoto zmatku, poněvadž ani netvrdí, a není ani ze spisů patrné, že tu byl nedostatek oněch formálních podmínek, uvedených v prvním odstavci §u 427 tr. ř. a ohrožených výslovně zmatečností, za nichž lze vynést rozsudek proti nepřítomnému obžalovanému. Má-li stěžovatel za to, že hlavní přelíčení nemělo se konati proti němu v jeho nepřítomnosti proto, že pro svůj zdravotní stav nemohl podniknouti dalekou cestu ku krajskému soudu v Mostě, a že mu tudíž pro nepřekonatelnou překážku bylo zabráněno dostaviti se k hlavnímu přelíčení, bylo podle třetího odstavce §u 427 tr. ř. na něm, by podal včas odpor proti rozsudku, vynesnému v jeho nepřítomnosti. Toho neučinil, a proto nelze k jeho vývodům přihlížeti. Nálezacímu soudu bylo arci podle druhého odstavce §u 427 tr. ř. volno, by přes to, že tu byly podmínky prvního odstavce §u 427 tr. ř., neprováděl hlavní přelíčení v nepřítomnosti obžalovaného, kdyby byl měl za to, že k náležitému objasnění věci je třeba jeho výslechu. Leč tím, že tak nepostupoval, dal na jevo, že mu i bez osobního výslechu obžalovaného je možno, zjednat si na základě po ruce jsoucí průvodní látky spolehlivé přesvědčení o rozhodných skutečnostech. Toto stanovisko nálezacího soudu nelze napadati podle čís. 3. §u 281 tr. ř., ježto soud tu postupuje podle volného přesvědčení a není mu proto určitý postup předepsán pod zmatečností. Jen mimochodem budiž ještě podotknuto, že obžalovaný mohl svým obhájcem, jak to ostatně při vyhlášení obžalovacího spisu sám naznačil, uplatňovati při hlavním přelíčení ve svůj prospěch vše, co se mu zdálo býti vhodným, a že ve zmateční stížnosti neuvádí určitých okolností, které mohl při osobním výslechu ještě přednésti.

Pochybenou shledává zmateční stížnost kvalifikaci jednání obžalovaného jako zločinu podvodu. Obžalovaný nejednal prý ve zlém úmyslu,